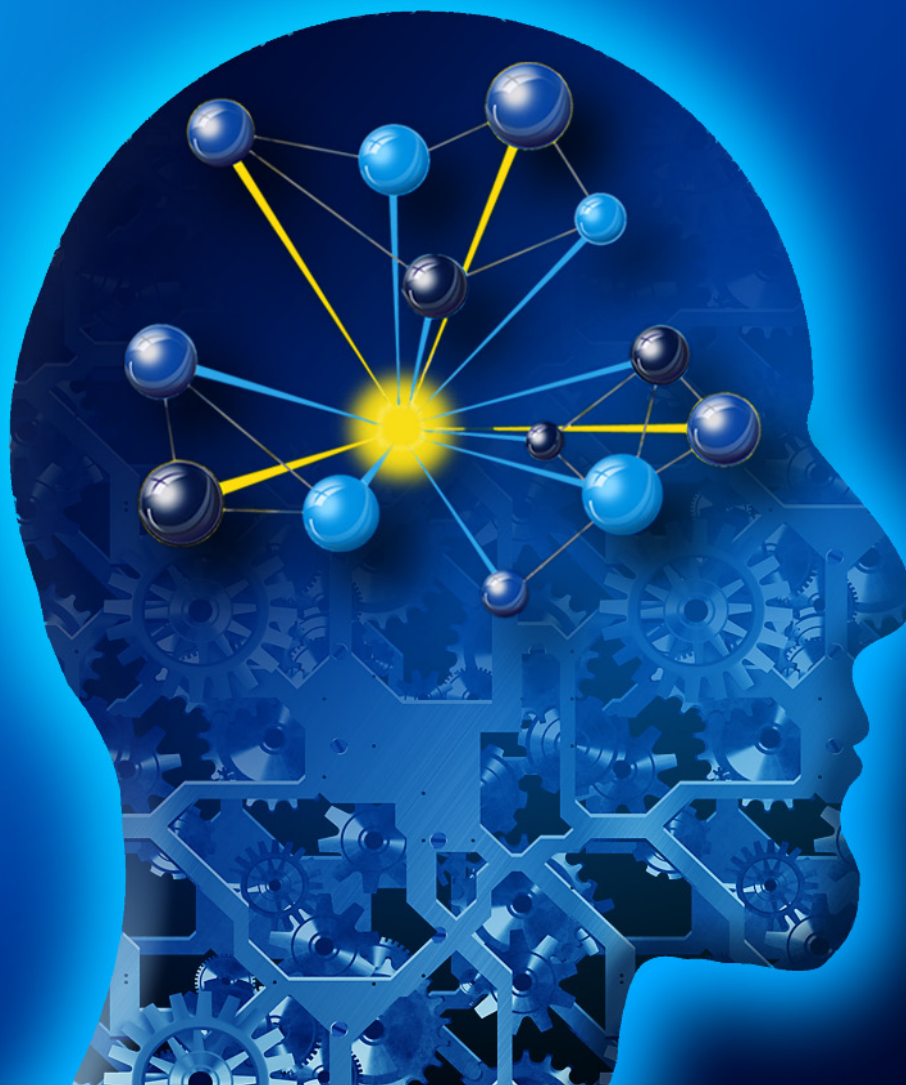

bliżej

BRUKSELI

WYDANIE
SPECJALNE

E-MAGAZYN PRZEDSTAWICIELSTWA MAŁOPOLSKI W BRUKSELI

INICJATYWA AWANGARDA

 MAŁOPOLSKA

INICJATYWA AWANGARDA

	•	Spis treści
3	●	SŁOWO WSTĘPNE Witold Kozłowski Marszałek Województwa Małopolskiego
4	●	INICJATYWA AWANGARDA Co to takiego? Wim De Kinderen
8	●	WALIA U STERU INICJATYWY AWANGARDA Wywiad z Przewodniczącą Eleanor Vaughan
12	●	PROJEKT PILOTAŻOWY DRUK 3D Jean-François Romainville
18	●	LOMBARDIA Zarządzanie innowacjami w regionie versus Inicjatywa Awangarda Roberta Negriolli
22	●	KSZTAŁT AGENDY POLITYCZNEJ UE Skuteczny lobbying Inicjatywy Awangarda Florence Hennart
26	●	MAŁOPOLSKA PODBIJA BRUKSELĘ Małopolska w Awangardzie Mateusz Kowacki, Wojciech Łapiński
32	●	QUESTIO IURIS

Szanowni Państwo,

specjalne wydanie magazynu **Blżej Brukseli** w całości poświęcone jest tematyce Stowarzyszenia Inicjatywy Awangarda (IA). Małopolska jest jednym z jego dziesięciu inicjatorów, będąc w nim zarazem jedynym regionem z Polski i pierwszym z Europy Środkowo-Wschodniej.

Inicjatywa Awangarda jest politycznym przedsięwzięciem przywódców wysoko rozwiniętych i innowacyjnych regionów Unii Europejskiej, które nadają ton i wyznaczają kierunki rozwoju oraz wzrostu gospodarczego Unii Europejskiej. Istotą jej funkcjonowania jest wspieranie wymiany wiedzy technologicznej i doświadczeń badawczych na szeroką, europejską skalę. Dzisiaj, już 35 unijnych regionów połączyło siły w IA, umożliwiając swoim przedsiębiorcom wspólne testowanie i wdrażanie innowacyjnych oraz zaawansowanych technologii przyszłości.

Województwo Małopolskie, chcąc w jak najszerszym zakresie wykorzystać swoje członkostwo w Inicjatywie Awangarda, z korzyścią dla małopolskich przedsiębiorców i klastrów zorganizowało otwarte konkursy ofert na realizację zadania publicznego pn. „Międzynarodowa współpraca przemysłu w obszarach Inteligentnych Specjalizacji (Inicjatywa Awangarda)”. Dotychczasowe jego edycje przyniosły wzrost zainteresowania działaniami prowadzonymi w ramach Inicjatywy, a podmioty z Małopolski nawiązały kontakty z europejskimi partnerami w wyspecjalizowanych obszarach.

Dlatego szczególnie polecam Państwa uwadze artykuł **Małopolska podbija Brukselę**, z którego można dowiedzieć się, jak wyglądała droga naszego regionu do Inicjatywy Awangarda.

Przyjemnej lektury!

Witold Kozłowski

Marszałek Województwa Małopolskiego

Wim De Kinderen

Od 2009 r. pracuje w Biurze Brainport Eindhoven przy UE w Brukseli, reprezentując w kontaktach z innymi regionami partnerskimi i instytucjami UE: Brainport Development, Miasto Eindhoven oraz inne podmioty gospodarcze. Jego główne zadania na tym stanowisku to lobbing polityczny, nawiązywanie kontaktów, komunikacja oraz opracowywanie projektów.

Na swoim poprzednim stanowisku zajmował się głównie zagadnieniami rozwoju regionalnego w Belgii – najpierw w Agencji Rozwoju Regionalnego Prowincji Antwerpia, jako ekspert ds. Działania 2 Europejskiego Funduszu Społecznego w regionie „Kempen”, potem jako dyrektor Regionalnego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w tym samym regionie. W międzyczasie pracował także jako zastępca szefa gabinetu belgijskiego rządu federalnego ds. społeczno-ekonomicznych i zagadnień związanych z polityką budżetową.

Poprzez swoją pracę w Brainport Development oraz w mieście Eindhoven, Wim De Kinderen wypracował silne więzi z innymi sieciami europejskimi zrzeszającymi miasta oraz regiony, takimi jak Inicjatywa Awangarda (członek zarządu), Eurocities (przewodniczący Knowledge Society Forum), ERRIN (współprzewodniczący Grupy Roboczej ds. Innowacji i Inwestycji), OASC oraz Europejskiej Sieci Żywych Laboratoriów (wiceprzewodniczący).

Posiada tytuły magistra w dziedzinie spraw międzynarodowych, polityki europejskiej oraz administracji publicznej.

INICJATYWA AWANGARDA

Co to takiego?

Przykład Holandii Południowej

Na kartach historii zostanie odnotowany fakt, że Inicjatywa Awangarda (IA) powstała w lipcu 2017 roku. Zanim jednak stała się oficjalnym stowarzyszeniem, sieć ta współpracowała nieformalnie już od listopada roku 2013, kiedy to Rząd Flandrii we współpracy z Komisją Europejską, zorganizował konferencję wysokiego szczebla, której tematem było wdrożenie Strategii Inteligentnych Specjalizacji (S3). „Wdrożenie” oznacza działanie. Celem Awangardy jest sprawianie, by takie działanie miało miejsce.

Rząd Flandrii pragnął przełożyć efekt – oraz wysiłek – jednodniowej konferencji na bardziej ustrukturyzowane działanie. Podczas organizacji konferencji zebrał wokół siebie inne regiony UE pragnące współpracować przy działaniach mających na celu innowację przemysłową. Dzisiaj, ponad 30 europejskich regionów współpracuje oraz wzmacnia przemysł na swoim terytorium, aby (po) zostać konkurencyjnym na rynku światowym. Holandia Południowa brała udział w inicjatywie od samego początku, tj. od pierwszego spotkania w 2013 roku.

W Holandii Południowej zlokalizowanych jest wiele renomowanych międzynarodowych firm. Jedną z nich jest, na przykład, Phillips. Podczas swojej 125-letniej historii działalności,

firma potrafiła przewidzieć potrzeby rynku i sukcesywnie je zaspokajała. To dzięki temu przekształciła się z wiodącego producenta żarówek w innowacyjną firmę na rynku technologii medycznych. Nie każda firma mająca siedzibę w Holandii Południowej jest w stanie dokonać takich zmian. Ambicja Inicjatywy Awangarda, by wzmocnić istniejące łańcuchy wartości przemysłowych oraz ułatwić pojawienie się nowych, paneuropejskich, na rynkach o wysokim potencjale, spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem w Holandii Południowej.

Inicjatywa Awangarda jest jedyną multilateralną siecią regionów w Europie, która prowadzi praktyczne działania mające na celu pomoc w nawiązaniu transgranicznych kontaktów pomiędzy firmami, głównie MŚP oraz instytucjami badawczymi.

Wszystko po to, aby rozwijać się i lepiej przygotować się na przyszłe wyzwania. Każdy z regionów IA opracował, po dogłębnych konsultacjach ze wszystkimi zainteresowanymi ekonomicznie stronami, Strategię Inteligentnej Specjalizacji, czyli własną strategię rozwoju

ekonomicznego opartą na obecnych mocnych stronach i przyszłym potencjale. Wspólnie, regiony Inicjatywy zdefiniowały zestaw "Projektów Pilotażowych", które będą rozwijane. Bazując na elementach wspólnych i uzupełniających się, zawartych w Strategiach Inteligentnej Specjalizacji oraz na masie krytycznej, obecnej w regionach, ambicji oraz zdolnościach do przeprowadzenia i uczestnictwa, zostały wyłonione następujące Projekty Pilotażowe:

- Wysoka wydajność produkcji dzięki wykorzystaniu druku 3D
- Wydajna i zrównoważona produkcja
- Zaawansowane rozwiązania energetyczne w dziedzinie produkcji w trudnych warunkach
- Nowe produkty, wspomagane nanotechnologią
- Biogospodarka

Badania są niezwykle ważne, ale celem Inicjatywy nie jest ich stymulowanie. Zamiast tego, Inicjatywa skupia się na szybszym wprowadzaniu innowacji na rynek oraz na pomocy w pójściu do przodu firmom, które samodzielnie nie mają takich możliwości.

Aby osiągnąć te cele, regiony Inicjatywy opracowały własną, czterostopniową metodologię: **Uczenie się – Łączenie się – Demonstrowanie rozwiązań –Komercjalizacja.**

W każdym z Projektów Pilotażowych mapujemy wszystkie podmioty z regionów VI w odpowiednich łańcuchach wartości (uczymy się), po czym organizowane

METODOLOGIA ROZWOJU PROJEKTÓW PILOTAŻOWYCH

są działania w celu umożliwienia tym graczom wzajemnego poznania się (łączymy się) i opracowania wspólnych projektów na bazie dzielonych ambicji (demonstrowanie rozwiązań), które, jeśli zakończą się sukcesem, można przełożyć na regularne działania biznesowe (komercjalizacja).

Faza „Demonstracji” koncentruje się głównie na testowaniu i zatwierdzaniu nowych produktów. Niezbędna infrastruktura i specjalistyczna wiedza ekspercka są w większości przypadków zbyt kosztowne i skomplikowane, aby pojedyncze przedsiębiorstwo mogło je zrealizować samodzielnie.

W związku z tym VI promuje budowę i/ lub modernizację tzw. Infrastruktury demonstracyjnej, czyli obszaru, gdzie firmy mogłyby prowadzić wspomniane działania za niższą cenę, przy jednoczesnym wsparciu odpowiednich ekspertów. Chcemy także łączyć Infrastrukturę demonstracyjną w europejskie sieci, dzięki czemu firmy będą miały do nich łatwiejszy, transgraniczny dostęp.

Podejście Inicjatywy Awangarda jest czymś nowym. Jednakże, pomimo eksperymentalnego charakteru „uczenia się poprzez działanie”, widać już pierwsze sukcesy. To właśnie dzięki IA firmy znajdują dostawców i klientów oraz nawiązują kontakty z innymi firmami i ośrodkami badawczymi – o podobnych celach i uzupełniającej się, niezbędnej wiedzy, potrzebnej do nawiązania współpracy. Ośrodki demonstracyjne, takie jak Fieldlabs, które powstało w ramach holenderskiej inicjatywy Smart Industry, łączone są w europejską sieć wzajemnych powiązań, gdzie rozwijają oraz dywersyfikują swoją bazę klientów i bazę przychodów.

Inicjatywa Awangarda pomaga tym partnerom w wyszukiwaniu możliwości wsparcia z sektora publicznego.

Holandia Południowa jest aktywnym partnerem Inicjatywy Awangarda. Wspiera ją, ale także zyskuje dzięki niej, i oczekuje się, że w przyszłości osiągnie jeszcze lepsze wyniki. Każdy dodatkowy region, który angażuje się – tak jak Małopolska – wzbogaca społeczność IA i przyczynia się do wspólnego sukcesu.

Praktyka od samego początku leżała u podstaw celów Inicjatywy Awangarda. Jednakże praktyka wymaga silnych i dopasowanych ram wsparcia politycznego w celu osiągnięcia swojego pełnego potencjału, zarówno ze strony regionów Inicjatywy, jak i ze strony innych poziomów politycznych, jak na przykład ten europejski. Dlatego też praktyka Inicjatywy Awangarda oraz polityka idą w parze.

Można przeczytać więcej na ten temat w innym artykule w niniejszym magazynie, napisanym przez moją koleżankę Panią Florence Hennart. W międzyczasie zachęcam wszystkich czytelników do aktywnego dzielenia się swoją fachową wiedzą w zakresie wszystkich pięciu Projektów Pilotażowych z regionami je prowadzącymi oraz do zbadania istniejących możliwości dla Małopolski.

Inicjatywa Awangarda jest w tym wypadku jak każda inna sieć tego rodzaju: wyniki otrzymujesz wtedy, gdy dajesz coś z siebie.

Eleanor Vaughan

Eleanor Vaughan od 2017 r. stoi na czele Departamentu Rozwoju Polityki Gospodarczej w Przedstawicielstwie Rządu Walii w Brukseli. Wcześniej Eleanor piastowała wiele stanowisk w Rządzie Walii, zawsze koncentrując się na kwestiach polityki unijnej i międzynarodowej. W 2011 r. została oddelegowana do Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Zatrudnienia i Spraw Społecznych.

WALIA U STERU INICJATYWY AWANGARDA

Wywiad z Przewodniczącą Eleanor Vaughan

1 Wojciech Łapiński: *Walia postanowiła objąć przewodnictwo w Inicjatywie Awangarda w 2020 roku. Sądzę, że wynika to z powodów politycznych lub z nowej wizji przewodnictwa, którą Wasz region chciałby zaproponować członkom Inicjatywy Awangarda?*

Eleanor Vaughan:

Walia została członkiem Inicjatywy Awangarda w 2016 r., ale Rząd Walijski z wielkim entuzjazmem zaadoptował Strategię Inteligentnej Specjalizacji (S3) na długo przed tym. Główne obszary zainteresowania Walii to zaawansowana produkcja (w tym dla przemysłu motoryzacyjnego i lotniczego), nauki przyrodnicze i energia odnawialna. S3 była częścią naszej Strategii Innowacji Walii z 2014 r., a Nasz Plan Działań Gospodarczych na 2018 r. integruje to podejście. Nasza niedawno opublikowana Strategia Międzynarodowa wskazuje szereg europejskich regionów partnerskich, z którymi dzielimy zainteresowanie w ramach konkretnych S3 – na przykład Kraj Basków i Flandria. Wraz z regionem Randstad współorganizujemy regionalną konferencję

Inicjatywy Awangardy, koncentrując się na naszych wspólnych doświadczeniach związanych z internacjonalizacją poprzez S3. Walia starała się również wykorzystać swoje doświadczenie w zakresie wdrażania S3 poprzez udział w projekcie Interreg Europe Cohes3ion, który koncentruje się na wymiarze terytorialnym S3.

Rząd Walijski jest dumny i bardzo docenia fakt, że Walia została przewodniczącym Stowarzyszenia Inicjatywa Awangarda w 2020 r., ja zaś osobiście jestem bardzo zachęcona pozytywną reakcją i wsparciem płynącym z całej sieci. Nasze przewodnictwo przypada w okresie znaczących zmian w stosunkach między Wielką Brytanią a UE i stanowi dodatkowy dowód zaangażowania Rządu Walijskiego w kontynuowanie naszej pozytywnej i proaktywnej współpracy z innymi europejskimi regionami.

Walia jest aktywnym członkiem Inicjatywy Awangarda od momentu przystąpienia i bierze udział w pracach Projektów Pilotażowych dotyczących Bio-Gospodarki oraz wydajnej i zrównoważonej produkcji.

W latach 2018-2019 reprezentowałam Walię, jako współprzewodnicząca Grupy zadaniowej ds. Komunikacji, a od 2019 r. jako Członkini Zarządu.

Rok 2020 jest ważnym rokiem dla Inicjatywy Awangarda, a wraz z Walią jako Przewodniczącym chcemy zapewnić przywództwo, które zapewni kontynuację sukcesu IA jako potężnej i wpływowej sieci UE. By to osiągnąć, ważne jest, aby sieć skupiła się na jasnym zestawie priorytetów. Dlatego też jednym z naszych pierwszych działań jako regionu przewodniczącego była praca wraz z innymi regionami członkowskimi nad Rocznym Planem Działań Inicjatywy Awangarda, określającym nasze cele na 2020 r.

W.Ł.:

Jakie są główne wyzwania stojące dziś przed Inicjatywą Awangarda na dwóch poziomach: regionalnym i wspólnotowym / europejskim?

E.V.:

Celem Inicjatywy Awangarda jest zapewnienie odpowiednich ram do współinwestowania – na szczeblu unijnym, regionalnym i krajowym – z myślą o stymulowaniu tworzenia międzyregionalnych łańcuchów wartości. Mają one kluczowe znaczenie dla globalnej konkurencyjności Europy. Globalna sytuacja COVID-19 oznacza, że priorytety zmieniły się wszędzie i będziemy musieli bardziej zastanowić się, co to oznacza dla naszych członków i dla europejskiego krajobrazu politycznego. Jednocześnie obecne okoliczności bardziej niż kiedykolwiek podkreślają potrzebę współpracy w całej UE, a także rolę przemysłu i innowacji w stawianiu czoła globalnym wyzwaniom.

Nawet w tych nadzwyczajnych okolicznościach pewne rzeczy będą nadal aktualne: poczyniliśmy ogromne postępy w angażowaniu się w prace Instytucji Europejskich oraz w wywieraniu na nie wpływu. Naszym wyzwaniem – i szansą – jest kontynuowanie tego pozytywnego zaangażowania w prace odnowionych Instytucji UE, zwłaszcza w odniesieniu do Wieloletnich Ram Finansowych UE i niedawno opublikowanej Strategii Przemysłowej UE. W tym ostatnim przypadku uważamy, że istnieje możliwość nadania znacznie silniejszej roli regionów i ekosystemów innowacji.

Nasz sukces w wywieraniu wpływu na szczeblu UE zależy również od tego, czy będziemy w stanie wskazać, w jaki sposób nasze regiony członkowskie pracują nad stworzeniem tych ram inwestycyjnych z wykorzystaniem zasobów i narzędzi już dostępnych na szczeblu regionalnym. Naszym największym wyzwaniem jest tutaj zidentyfikowanie i przekazanie przykładów. Poświęcimy dużo pracy, by wykorzystać wysiłki naszej Grupy Zadaniowej ds. Instrumentów Współfinansowania, zaś naszym kapitałem umożliwiającym to, jest nasze członkostwo w IA.

W.Ł.:

Co, Pani zdaniem, odróżnia Inicjatywę Awangarda od innych międzynarodowych sieci, które są obecne w Brukseli?

E.V.:

Siła i odrębność Inicjatywy Awangarda pochodzi z aktywności jej Członków i sposobu, w jaki realizujemy naszą pracę. Aktywne zaangażowanie zainteresowanych stron zarówno na szczeblu politycznym / administracyjnym, jak i w terenie - ośrodki badawczo-technologiczne (RTO), klastry, firmy. Takie podejście jest charakterystyczne dla naszej sieci.

Chociaż obecnie wspiera nas niewielki sekretariat, to właśnie Członkowie sieci w dużej mierze realizują prace Inicjatywy Awangarda – niezależnie od tego, czy chodzi o politykę, zarządzanie Projektami Pilotażowymi, komunikację czy uwzględnianie przyszłych potrzeb sieci. Ich zróżnicowanie i doświadczenie stanowią silny, zbiorowy atut sieci.

Nasze Projekty Pilotażowe są również wyjątkowe: „Piloty” pokazują potencjał międzyregionalnych łańcuchów wartości, a także identyfikują bariery, które uniemożliwiają ich dalszy rozwój. Nasze argumenty za zmianami są wzmacniane poprzez podejście: „uczenie się poprzez działanie”. Jednocześnie współpraca międzyregionalna między środowiskami akademickimi, RTO i przemysłem prowadzi również do zwiększenia finansowania UE, np. w programach Horyzont 2020 i Interreg. W Walii zaobserwowaliśmy to w naszych dwóch uniwersytetach, które uczestniczą w różnych Projektach Pilotażowych IA.

W.Ł.:

Co według Pani jest dotychczas największym osiągnięciem IA?

E.V.:

Dla mnie prawdopodobnie najbardziej widocznym i namacalnym osiągnięciem jest sukces Inicjatywy Awangarda w tworzeniu konkretnego instrumentu finansowania wspierającego międzyregionalne inwestycje w innowacje: Komponent 5 (C5), który zaproponowała Komisja Europejska w ramach Interreg. Inicjatywa Awangarda bardzo ciężko pracuje, we współpracy z innymi sieciami, aby pomóc w utrzymaniu tej propozycji w sposób taki, który wspiera cele IA – z korzyścią dla wszystkich regionów UE. Na konsultacje Komisji w sprawie C5 będziemy opracowywać odpowiedzi poprzedzone bardzo głęboką analizą.

Pochodząc z regionu, który dołączył do Inicjatywy Awangarda kilka lat po jej założeniu, jestem pod ogromnym wrażeniem tego, jak wiele IA osiągnęła od czasu jej utworzenia w 2013 roku. To wszystko dzięki wizji i zaangażowaniu kilku regionów założycielskich i ich oddanych przedstawicieli. Z początkowego nieformalnego ugrupowania 10 regionów jesteśmy obecnie formalną organizacją złożoną z blisko 40 członków, realizującą szeroki zakres działań w ramach naszych Projektów Pilotażowych. Wypracowaliśmy już też bardzo pozytywną reputację na szczeblu UE i regionalnym.

W.Ł.:

Jaki komunikat chciałby Pani przekazać innym regionom, które nie słyszały jeszcze o Inicjatywie Awangardzie lub rozważają przystąpienie do tego stowarzyszenia?

E.V.:

Myślę, że najlepiej powiedzieli to przedstawiciele regionalnych dyrekcji, którzy udzielili wywiadów do naszego filmu „Wartość dodana Inicjatywy Awangarda”. Nagranie można znaleźć na naszej stronie internetowej. Dyrektorzy z Walii, Asturii, Baden-Württemberg, Południowej Holandii i Örebro opowiedzieli, w jaki sposób ich regiony skorzystały z uczestnictwa w Inicjatywie Awangarda. Jeśli Twój region chciałby dowiedzieć się więcej, zapraszamy do kontaktu.

Jean-François Romainville

Pracuje w IDEA Consult na stanowisku Starszego Pracownika Naukowego ds. strategii innowacyjnych oraz zmian w przemyśle. Na co dzień, wspólnie ze swoim kolegą Vincentem Duchên'em, kieruje Projektem Pilotażowym 3DP (druk 3D) Inicjatywy Awangarda.

Jean-François posiada doświadczenie w dziedzinie ekonomiki przemysłu i obecnie zajmuje się opracowywaniem ekspertyz w zakresie rozpoznawania, koordynacji oraz określania ram współpracy (transregionalnej) mającej na celu ułatwienie wdrażania rozwiązań technologicznych.

PROJEKT PILOTAŻOWY DRUK 3D (w kierunku tworzenia międzyregionalnych projektów – wspólnych inwestycji)

Głównym celem Projektu Pilotażowego Druku 3D Awangardy jest przyspieszenie wprowadzenia na rynek aplikacji druku 3D w UE poprzez rozwój opartych na przemyśle ponadregionalnych platform demonstracyjnych, które połączą potencjał druku 3D oraz aktorów, którzy działali w znacznie odseparowanych i rozdrobnionych łańcuchach wartości w Europie.

Wprowadzenie prototypów do produkcji poprzez zabezpieczenie odtwarzalności aplikacji nadal ma kluczowe znaczenie dla branży, co utrudnia wprowadzanie rozwiązań 3DP przez MŚP. Stawiając czoła asymetrii informacji (między MŚP a dostawcami rozwiązań) oraz zapewniając dyspozycyjność i dostępność do najbardziej odpowiednich infrastruktur i usług demonstracyjnych w różnych branżach, Projekt Pilotażowy 3DP przyczyni się do powstania nowych łańcuchów wartości. To właśnie w takich przypadkach ten Projekt Pilotażowy może wiele zmienić...

Prowadzony przez regiony: Holandia Południowa (NL), Flandria (BE) oraz Norte (PT), przy wsparciu IDEA Consult (obecny zarządca sieci), Projekt Pilotażowy obecnie gromadzi organizacje (klastry, ośrodki usługowe, MŚP, itp.) z 23 regionów. Opierając się na postępach

dokonanych w ciągu ostatnich lat, byliśmy w stanie rozpocząć pod koniec 2017 roku urzeczywistnienie zidentyfikowanych synergii, szerokiego zainteresowania przemysłu oraz regionalnego zaangażowania w pierwszej grupie konkretnych projektów przemysłowych. W ramach Projektu Pilotażowego, pięć „Działań Demonstracyjnych” (tj. obszarów współpracy zidentyfikowanych poprzez mapowanie i opracowanie regionalnych synergii i uzupełnień) jest w trakcie aktywnego rozwoju:

- Motoryzacja 1 – Elementy wielomateriałowe w hybrydowym druku 3D,
- Produkcja addytywno-subtraktywna wysokiej precyzji i wysokiej jakości wykończenia (metale wyższej klasy),
- Maszyny i Narzędzia – Elementy konstrukcyjne ze złożonymi kształtami,
- Motoryzacja 2 – Komponenty samochodowe drukowane w technice 3D (jedno-materiałowe) dla dużej (>2500 mm), średniej i małej skomplikowanej części,
- Opieka zdrowotna – Komponenty ortez, egzoszkieleatów i egzoprotez wykonane w technice druku 3D na wymiar.

W celu wzmocnienia możliwości wynikających z ponadregionalnej współpracy, Działania Demonstracyjne przyjmą nowych uczestników

szukających i/lub będących w stanie dostarczyć konkretnych rozwiązań w wyżej wymienionych dziedzinach.

Wieloaspektowe korzyści wynikające z uczestnictwa w sieci to: zwiększanie bazy klientów i partnerów, posiadanie dostępu do najlepszej relacji jakości do ceny, itp.

„Dzięki Projektowi Pilotażowemu Druk 3D liczba kontaktów naszej organizacji związanej z wytwarzaniem przyrostowym (AM) zwiększyła się o 30%.

Pozwoliło to nam znaleźć kluczowego partnera, który uzupełnił techniczne i międzysektorowe dyscypliny, zaspokajając potrzeby, umożliwiające osiągnięcie celów wielu przedstawicieli przemysłu”.

Berta Gonzalvo i Jose Antonio Dieste, AITIIP. Aragon.

Uczestnictwo w działaniach Pilota 3DP Awangardy oferuje wiele korzyści dla różnego typu aktorów. Jeżeli chodzi o MŚP (oraz przedstawicieli MŚP), to dzięki takiej współpracy będą oni posiadać dostęp do szerszego rynku z punktu widzenia wiedzy specjalistycznej i dostępnych usług.

Zwiększy to ilość i jakość informacji oraz rozwiązań, do których mają dostęp, a tym samym zmaksymalizuje zdolność do uzyskania najlepszej relacji jakości do ceny. Przedsiębiorstwa łączą się w środowisku

otwartej innowacji, a środowisko biznesowe MŚP może zostać znacznie ulepszone. Takie środowisko zapewni MŚP wiele możliwości współpracy, co może prowadzić do nowych innowacyjnych rozwiązań.

Z perspektywy ośrodków usługowych (organizacje badawcze i technologiczne, itd.), Projekt Pilotażowy umożliwia im łączenie się z MŚP, zlokalizowanymi w innych regionach.

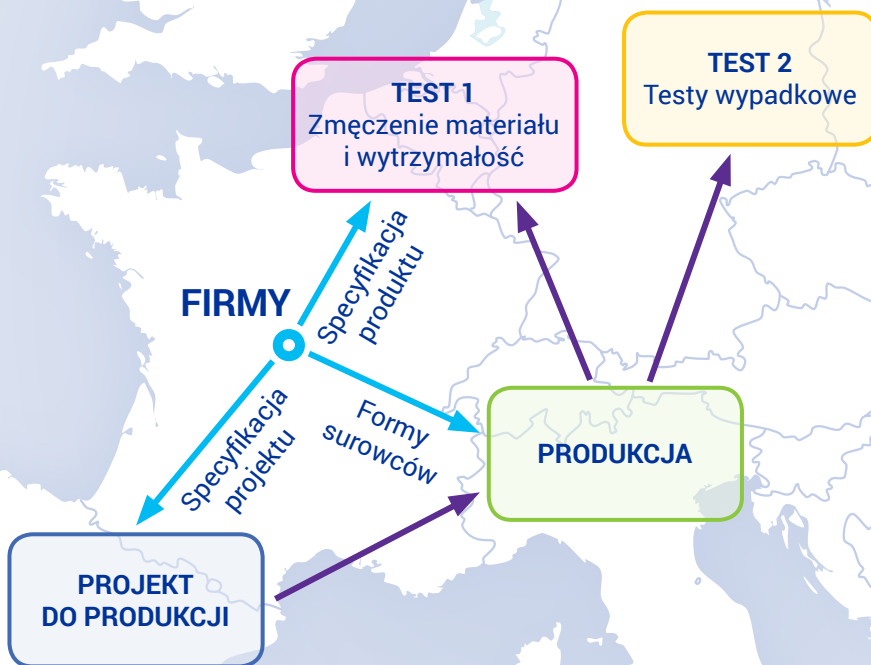
Są również pozytywne efekty w zakresie dostępu do wiedzy: ośrodki usługowe będą mieć dostęp do informacji na temat potrzeb MŚP. Dzięki temu centra będą mogły lepiej zrozumieć, co jest obecnie potrzebne MŚP z różnych sektorów, a także to, co jest już dostępne w innych regionach. To ostatnie może mieć kluczowe znaczenie dla wspierania możliwej współpracy, na przykład z ośrodkami usługowymi specjalizującymi się w podobnych lub uzupełniających się dziedzinach.

„Dzięki IA dużo lepiej rozumiemy mechanizmy i instrumenty, które ukierunkowują na sukces współpracę między przemysłem a światem badawczym w Europie”.

A. Leardini, DPhil – Istituto Ortopedico Rizzoli, Bolonia.

Przykłady ilustrujące konkretne projekty będące w trakcie opracowywania w kontekście niektórych Działań Demonstracyjnych

W celach poglądowych, dalej przedstawiono niektóre z konkretnych projektów będących w fazie opracowywania w ramach Projektu Pilotażowego Druk 3D.

Po pierwsze, w kontekście działania „Motoryzacja 1 – Elementy wielomateriałowe w hybrydowym druku 3D” w ciągu ostatnich lat osiągnięto znaczący postęp. Jak pokazuje ilustracja, Działanie Demonstracyjne obecnie rozwija wirtualny „punkt kompleksowej obsługi”, który umożliwia podmiotom przemysłowym opracowanie hybrydowych komponentów uzyskanych w produkcji za pomocą druku 3D w oparciu o dostęp do różnych usług demonstracyjnych, dostarczanych przez ośrodki usługowe zlokalizowane w różnych regionach UE. Opracowano różne projekty, które obejmują firmy i ośrodki usługowe.

W szczególności obecnie realizowany jest projekt przemysłowy obejmujący międzyregionalne finansowanie, który przynosi już bardzo obiecujące wyniki. Projekt ten jest owocem współpracy Uniwersytetu Bolońskiego (UniBo), Uniwersytetu Örebro i Parku Naukowego Alfred Nobel, położonych w dwóch regionach członkowskich Vanguard Initiative: Emilia Romagna i Örebro. Partnerzy ci rozwijają wspólne Działanie Demonstracyjne na temat hybrydowych materiałów drukowanych w 3D, co jest możliwe dzięki regionalnym inwestycjom. Dokładniej rzecz biorąc, Uniwersytet Örebro

i Park Naukowy Alfred Nobel otrzymały fundusze regionalne od władz okręgu Örebro (część z nich zostanie wykorzystana na działania podejmowane poza regionem). Oprócz finansowania z regionu Örebro County, Uniwersytet Örebro i Park Naukowy Alfred Nobel współfinansują Działanie Demonstracyjne.

Kilka firm z przemysłu motoryzacyjnego w Szwecji i Włoszech zainicjowało współpracę (wspólnie z ośrodkami usługowymi) i/lub wyraziło już zainteresowanie tym Działaniem Demonstracyjnym. Z technicznego punktu widzenia celem jest opracowanie wiązania między metalem i kompozytem przy użyciu wytwarzania przyrostowego (AM). Metalowa część będzie wytwarzana z aluminium (SLM – technologia selektywnego topienia laserowego) i będzie się charakteryzować możliwością tworzenia mechanicznej więzi między metalem a tworzywem wzmocnionym włóknem węglowym.

Nadchodzący rozwój europejskiej sieci szkoleniowej jest kolejnym przykładem ostatnio osiągniętego postępu.

Partnerzy Działania Demonstracyjnego „Maszyny i Narzędzia – Elementy konstrukcyjne ze złożonymi kształtami” z powodzeniem złożyli wnioski dotyczące surowców KIC: projekt LILLIAM (zatwierdzony warunkowo) pozwoli na stworzenie certyfikowanej sieci szkoleniowej w dziale Wytwarzania Przyrostowego (AM). W szczególności celem projektu będzie nadanie ramom europejskim dedykowanych programów szkoleniowych w celu specjalizacji różnych kategorii pracowników (operatorów, projektantów i inżynierów) w kierunku lepszej znajomości technik wytwarzania przyrostowego (AM).

Następnie, w kontekście Działania Demonstracyjnego „Produkcja addytywno-subtraktywna wysokiej precyzji i wysokiej jakości wykończenia” zidentyfikowano 20 bardzo konkretnych przypadków użytkowników z przedsiębiorstw przemysłowych w 5 regionach Awangardy (Flandria, Południowa Holandia, Saksonia, Emilia-Romania, Lombardia) oraz z różnych sektorów (przemysł lotniczy i kosmonautyczny, przemysł motoryzacyjny, maszynowy i narzędziowy, przemysł opakowaniowy, sprzęt elektroniczny). Każdy przypadek użytkownika skupia się

na przeprojektowaniu i powtórnej produkcji konkretnej (już istniejącej) części. Wreszcie, na poziomie Projektu Pilotażowego (krzyżowe Działania Demonstracyjne), obecnie opracowuje się inwentaryzację – online – możliwych zastosowań, materiałów, maszyn, itd. Mapowanie i kontakty między partnerami pozwoliły kilku partnerom znaleźć kluczowego partnera, który uzupełnił technicznie i międzysektorowe dyscypliny, zaspokajając potrzeby, umożliwiające osiągnięcie celów przedstawicieli przemysłu.

Obecnie ambicją Projektu Pilotażowego Druk 3D jest zwiększenie liczby projektów oraz stopnia i zakresu współpracy poprzez wyeliminowanie pozostałych barier, takich jak finansowanie, modele biznesowe lub kwestie związane z prawem własności intelektualnej.

Roberta Negrioli

Pracuje dla Władz Regionalnych Lombardii od 1998 roku. W 2015 roku dołączyła do Delegacji Regionu Lombardia przy UE w Brukseli.

Obecnie jest zaangażowana we wdrażanie Strategii UE dla Regionu Alpejskiego – EUSALP – jako członek grupy działania na rzecz Badań Naukowych i Innowacji.

Interesuje się Inicjatywą Awangarda jako modelem do wdrażania i polepszania międzyregionalnej współpracy w konkretnych dziedzinach, poprzez dialog między regionem a instytucjami na każdym szczeblu.

LOMBARDIA

Zarządzanie innowacjami w regionie versus Inicjatywa Awangarda

W czasie minionej dekady, Lombardia intensywnie wspierała i promowała badania naukowe oraz innowacje, a w ostatnich latach stworzyła równie ramy regulacyjne służące spójności i integracji regionalnych strategii w zakresie badań i innowacji (przedmiotowe strategie są obecnie zarządzane przez różnych interesariuszy, projekty i programy sektorowe).

Przed scharakteryzowaniem całego ekosystemu badań i innowacji, oraz ich narzędzi, warto przypomnieć kontekst, w którym system ten został wdrożony. Posiadająca ok. 10 mln mieszkańców Lombardia jest trzecim pod względem liczebności populacji regionem w Europie (odpowiednio 17% populacji włoskiej i 2% UE z 28 Krajami Członkowskimi). Produkt Narodowy Brutto (PKB) Lombardii, wynoszący 360 mln euro, jest drugim największym PKB pośród regionów europejskich (ok. 22% PKB Włoch i niemal 2.5% PKB Europy). Czternaście uniwersytetów umożliwia kluczowy transfer wiedzy specjalistycznej do producentów, a ponadto pełnią one istotną rolę w zakresie stosowania najwyższych standardów w badaniach naukowych i zatrudnianiu kadry naukowej. 1.31% PKB wydawane jest na Badania oraz Rozwój (mniej niż średnia 2% dla krajów europejskich oraz

3% ustanowionych przez Strategię Europa 2020). Niemniej jednak,

Lombardia rozumie strategiczne znaczenie Badań i Innowacji dla zrównoważonego rozwoju swojego obszaru, konkurencyjności systemów produkcyjnych, wzrostu kapitału ludzkiego oraz dobrobytu swoich mieszkańców.

Pod tym względem, Lombardia jest również pierwszym włoskim regionem, który stworzył swoje własne ramy prawne (Przepis Miejskowy nr 29 z 23/11/2016 podążający za S3, tj. Strategią Inteligentnej Specjalizacji – ang. *Smart Specialization Strategy*) w celu określenia jednej strategii zarządzania. Co więcej region ten porządkuje i usprawnia mechanizmy zarządzania poprzez 3-letni Strategiczny Program Transferu Badań, Innowacji i Technologii oraz nieustający dialog z interesariuszami procesu R&I (przedsiębiorstwa, mieszkańcy, uniwersytety). Działania te są dodatkowo wspierane przez Regionalne Forum Badań i Innowacji,

w celu zaspokojenia potrzeb obranej strategii w zakresie konkretnego planowania, wdrażania, monitorowania, oceny oraz weryfikacji.

Strategia Inteligentnej Specjalizacji Lombardii (przemysł lotniczy, produkcja żywności, zielony przemysł, sektor kultury i twórczości, sektor ochrony zdrowia, zaawansowana technologicznie wytwórczość oraz zrównoważona mobilność) wspiera rozwój terytorialny i dąży do skoncentrowania posiadanych zasobów na procesach, które wprowadzają innowacje i stwarzają nową konkurencyjność. Cele te są w gruncie rzeczy wspólne dla wszystkich tradycyjnych łańcuchów dostaw, które napędzają regionalną gospodarkę, rozwój Klastrow Technologicznych oraz rekonwersję produkcji.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lombardii na lata 2014-2020, Strategia Inteligentnej Specjalizacji (S3) jest obecnie wdrażana przez ogłoszenia konkursów w ramach Osi 1 oraz poprzez cały proces monitorowania i aktualizacji procesu, tak by wychodzić naprzeciw potrzebom, w tym wymianę i wspieranie wszystkich możliwych i zainteresowanych stron (trwający proces otwierania się na świat, inne regiony europejskie oraz Komisję UE). W takim właśnie kontekście

Inicjatywa Awangarda została opracowana i wdrożona poprzez system Klastrow Technologicznych, które odgrywają rolę pośredniego zarządcy całego obszaru.

System ten powstał ponad 10 lat temu i obejmował kilka okręgów przemysłowych,

po czym sukcesywnie rozwinęło się 9 Regionalnych Klastrow Technologii (ang. *Regional Technological Clusters* – RTC), które składają się z przedsiębiorstw, uniwersytetów, placówek badawczych, instytucji publicznych i prywatnych oraz innych interesariuszy zapewniających finansowanie określonych projektów. Każdy Klaster odnosi się do konkretnego obszaru technologicznego.

Co za tym idzie, RTC są oficjalnie uznawane i powoływane do istnienia na podstawie dekretów/rozporządzeń miejscowych władz, a zatem są istotnym elementem zarządzania S3 i mają swój czynny udział w określaniu kierunków rozwoju, które należy połączyć z obszarami specjalizacji.

W tym kontekście, Lombardia zapewnia swoje wsparcie (również finansowe) dla RTC oraz jednostek i/lub podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w Projekty Pilotażowe Awangardy: *Fabbrica Intelligence* (Inteligentna Fabryka), *Chimica Verde* (Zielona Chemia), *Energia* (Energia), *Alta tecnologia Agrofood Lombardia* (Zaawansowana Technologicznie Produkcja Żywności oraz Rolnictwo Lombardii). W szczególności, Projekty Pilotażowe ESM w zakresie Efektywnej i Zrównoważonej Produkcji (Lider: AFIL/Lombardia oraz EURECAT/ Katalonia) oraz Bio-gospodarki (Lider: Klaster Zielona Chemia/Lombardia oraz Południowa Holandia/Ranstad), są prowadzone przez Lombardię. Ponadto Lombardia uczestniczy

w dwóch innych Projektach Pilotażowych, tj. „Druk 3D” oraz „ADMA Zaawansowana Technologicznie Produkcja dla Zastosowań Związanych z Energią.”

Promowanie ww. działań wymagało w 2015 roku powołania przez Lombardię stałej grupy roboczej wraz z Kierownictwem Kłastrów oraz Komitetem Sterującym RTC (*Cabina di Regia*), która pośredniczy pomiędzy interesariuszami publicznymi oraz RTC, tak by zapewnić tym ostatnim stałą konsolidację i wzmocnienie. „Komitet Paktu dla Rozwoju” zapewnia również metodykę wymiany najlepszych praktyk oraz doświadczeń pomiędzy przedsiębiorstwami, związkami, instytucjami, uniwersytetami itp. i regionem, które stały się partnerami w rozwoju Lombardii. Przy takiej konstrukcji, wszystkie poziomy społeczeństwa mogą wypowiedzieć się zgodnie z zasadą subsydiarności.

Jako pierwszy konkretny znak zaangażowania Regionu w ramach Dorocznego Spotkania Politycznego Inicjatywy Awangarda w 2017 roku, były Minister Regionu ds. Badań i Rozwoju Luca del Gobbo poinformował o powstaniu pierwszego Protokołu Ustaleń (ang. *Memorandum of Understanding*) skierowanego do grupy Regionów Awangardy zaangażowanych w projekt dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym, „De and Remanufacturing demo case”, opracowany w ramach Pilotażowego Projektu „Efektywna i Zrównoważona Produkcja”.

Podpisując przedmiotowy Protokół Ustaleń, Minister Del Gobbo wykazał się chęcią stymulacji innych regionów, by te wsparły Inicjatywę i tym samym rozpoczęły procedurę przystąpienia do grupy pionierów realizujących pierwsze projekty inwestycyjne. W oparciu o ten Protokół, samorzady angażują się we wspieranie części projektów wdrażanych w swoich regionach oraz, zgodnie z logiką współinwestycji, dostarczają funduszy w oparciu o zasady inteligentnej specjalizacji i współpracy między regionami.

Po przyjęciu Protokołu Ustaleń, partnerzy Projektów Pilotażowych ESM „De and Remanufacturing”, „Inteligentny i Adaptacyjny” oraz „Cyfrowy i Wirtualny” spotkali się 29 czerwca 2018 w Mediolanie by zaprezentować zrealizowane osiągnięcia i omówić kolejne działania planowane na rok 2018. Protokół został również przedstawiony innym zainteresowanym regionom, w celu podniesienia ich wiedzy o partnerstwie, do którego być może dołączą w przyszłości.

Dlatego, Lombardia jest głęboko przekonana o słuszności zarządzania wielopoziomowego, które musi być wykonywane zarówno lokalnie jak i na poziomie Unii Europejskiej. Lombardia będzie w dalszym ciągu wspierać współpracę pomiędzy regionami europejskimi i dokładnie monitorować rozwój oraz implementację podejmowanych inicjatyw.

Florence Hennart

Jest wykwalifikowaną attaché, ekonomistką w Departamencie ds. Polityki Gospodarczej w Walońskiej Administracji Regionalnej ds. Gospodarki, Badań Naukowych i Zatrudnienia.

Od 2001 roku pracuje dla Sektora Publicznego Walonii. Jest odpowiedzialna za monitoring polityk europejskich dotyczących innowacji i konkurencyjności w połączeniu z regionalnymi politykami. W szczególności jest odpowiedzialna za regionalną politykę inteligentnych specjalizacji.

Florence Hennart reprezentuje Walonię w sieci Inicjatywa Awangarda. Od lipca 2016 roku kieruje Grupą Zadaniową ds. Wpływu na Politykę, zaś od stycznia 2017 roku jest członkiem Zarządu IA.

KSZTAŁT AGENDY POLITYCZNEJ UE

Skuteczny lobbying Inicjatywy Awangarda

” W ciągu kilku lat działania polityczne Inicjatywy Awangarda nabrały znacznego rozmachu. Nieszablonowe podejście, polegające przede wszystkim na prezentowaniu przykładów, umożliwiło wywieranie wpływu na politykę UE, a także współkształtowanie jej w celu wspierania działań na rzecz współpracy międzyregionalnej. Doprowadziło to do utworzenia Tematycznych Platform Inteligentnych Specjalizacji wraz z powiązаныmi narzędziami i do ogłoszenia nowego konkursu w ramach programu COSME w sprawie Strategicznych Partnerstw Kłastrów w kontekście inwestycji w S3, a także do uruchomienia działania pilotażowego na rzecz innowacyjnych projektów międzyregionalnych. Ponadto, w obrębie pakietu Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) przewidzianego na lata 2021–2027, Komisja proponuje wprowadzenie nowego instrumentu wsparcia, poświęconego międzyregionalnym inwestycjom na rzecz innowacyjności. W skali globalnej współpraca międzyregionalna wzdłuż przemysłowych łańcuchów wartości nabrała tempa. ”

Inicyjatywa Awangarda została zapoczątkowana w listopadzie 2013 roku jako inicjatywa o charakterze politycznym, mająca na celu promowanie regionalnych inteligentnych specjalizacji oraz współpracy międzyregionalnej opartej na klastrach, jako głównych elementach programu UE na rzecz odnowy przemysłu. Od samego początku, celem tej inicjatywy było współkształtowanie przyszłych kierunków rozwoju polityki UE. Warto zaznaczyć, że inicjatywa ta rozwijała się w ramach ścisłego dialogu z Komisją Europejską (KE).

Wykraczając poza ramy przekazywania komunikatów politycznych, Inicjatywa Awangarda uczy się poprzez działanie. Przedsięwzięcia wraz z regionami należącymi do Inicjatywy Awangarda identyfikują oraz

wykorzystują możliwości rynkowe korzystne dla własnych regionalnych gospodarek, ale także budują potencjał do kreowania przewagi konkurencyjnej dla całej Europy. Poprzez wdrażanie projektów pilotażowych dla kluczowych priorytetów przemysłowych oraz łańcuchów wartości, a także dzięki generowaniu potencjalnych możliwości rynkowych, Inicjatywa Awangarda zdobywa doświadczenie, tworząc przy tym bazę dobrych praktyk wspierających rozwój przyszłych koncepcji politycznych.

Inicjatywa Awangarda pilotuje nowe podejście w zakresie tworzenia międzyregionalnych platform inteligentnych specjalizacji.

oraz opracowała czterostopniową metodologię:

UCZENIE
SIĘ

ŁĄCZENIE
SIĘ

DEMONSTROWANIE
ROZWIĄZAŃ

KOMERCJALIZACJA

Metodologia ta jest obecnie w pełni wspierana przez Komisję Europejską i funkcjonuje we wszystkich regionach UE w ramach Tematycznych Platform Inteligentnych Specjalizacji. Działania mające wpływ na politykę zostały skoordynowane w ramach specjalnej Grupy Zadaniowej, utworzonej w roku 2015 w ramach IA. Głównym celem istnienia Grupy Zadaniowej jest wpływanie na kształt agendy politycznej UE poprzez dostarczanie materiałów, będących istotnym wkładem do polityk oraz organizowanie działań politycznych wywierających wpływ na te obszary polityki, które są kluczowe w kontekście tworzenia warunków umożliwiających pełną realizację projektów pilotażowych Awangardy. W oparciu o konkretne doświadczenia z Projektów Pilotażowych i Działań Demonstracyjnych opracowano kilka strategicznych opinii, w szczególności podkreślając polityczne reakcje i potrzeby w zakresie finansowania, a także możliwe rozwiązania, które należy wdrożyć we współpracy między szczeblami: unijnym i regionalnym. Stanowiska te pozwoliły na podjęcie konstruktywnego dialogu z przedstawicielami UE wysokiego szczebla.

Wysiłki IA podjęte w ciągu ostatnich dwóch lat na rzecz polityki nie ograniczały się wyłącznie do reagowania na propozycje Komisji Europejskiej dotyczących pakietu WRF na lata 2021–2027. Po pierwsze, IA poprzez wiele spotkań z przedstawicielami EC wyłynęła na jego kształt, a następnie w drodze negocjacji zadbano by dotyczył on również najistotniejszych działań Inicjatywy. Najbardziej widoczny jest wpływ lobbingu IA na Komisję Europejską, gdy ta zaproponowała nowy komponent 5 w ramach programu Interreg, dedykowany międzyregionalnym inwestycjom innowacyjnym (budżet 970 milionów euro), będący częścią pakietu 2021-2027.

W październiku 2018 r. przyjęto stanowisko przedstawiające cały pakiet, które stanowiło podstawę różnych działań, mających wpływ na politykę UE. Szczególny nacisk położono na propozycję Komponentu 5, przy czym zostały podjęte wielopoziomowe działania wobec Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Regionów. Wspólne stanowisko w tej sprawie zostało opracowane we współpracy z innymi sieciami europejskimi, takimi jak: EARTO, ERRIN, CPMR,... i Partnerstwa S3.

To podejście IA, opierające się zarówno na ustrukturyzowanych, jak i zasadnych z politycznego punktu widzenia komunikatach politycznych oraz doświadczeniu zdobytym podczas realizacji projektów pilotażowych, okazało się bardzo owocne w przypadku prezentowania stanowisk opartych na konkretnych, udokumentowanych przykładach.

Dodatkowo, w czerwcu 2019 r. kilka sieci i regionów przyjęło wspólne oświadczenie w celu wsparcia komponentu 5. Zjednoczyło ono Inicjatywę Awangarda z innymi sieciami europejskimi, takimi jak: EARTO, ERRIN, CPMR, ENOLL, AER, uniwersytety Eurotech i szereg Partnerstw S3, jak i regionów partnerskich.

Coroczne Spotkania Dyrektorów Wysokiego Szczebla i Spotkania Polityczne Członków VI były również wykorzystywane do prowadzenia dialogu między regionami IA i instytucjami europejskimi.

Teraz, gdy ukonstytuowały się już nowe Instytucje Europejskie, i gdy Komisja Europejska przedstawiła główne kierunki swojej polityki na najbliższe lata - w szczególności Zielony Ład i nową Strategię Przemysłową, Inicjatywa Awangarda będzie aktywnie kontynuować dialog z instytucjami europejskimi na temat kluczowych propozycji i stanowisk. W szczególności IA ma na celu współpracę z DG REGIO w zaprojektowaniu nowego komponentu Interreg, celem uzyskania odpowiedniej reakcji na zidentyfikowane potrzeby w zakresie Projektów Pilotażowych. Po drugie, w oparciu o niedawno opublikowany nieoficjalny dokument na temat polityki przemysłowej, IA będzie nadal opowiadać się za silniejszym wymiarem regionalnym w inicjatywach polityki przemysłowej. IA będzie także kontynuować dyskusję z DG RDT na temat zwiększonej synergii między programem „Horyzont Europa” i Polityką Spójności, a także w szerszym zakresie wprowadzania regionalnego wymiaru innowacji oraz rozwoju ekosystemów innowacji. Wreszcie, Inicjatywa Awangarda ma na celu wspólne opracowanie innowacyjnych rozwiązań politycznych i modeli współfinansowania obecnych i przyszłych wyzwań dla konkurencyjności przemysłowej Europy.

W wyniku działań mających wpływ na politykę Komisji Europejskiej opracowanych przez całą sieć, Inicjatywa Awangarda oraz zaprezentowane stanowiska polityczne - np. wspieranie inwestycji międzyregionalnych i współpracy klastrów – zyskały w ostatnich latach znaczący impet polityczny. Stały się one inspiracją dla rozwoju polityki UE, a także dla nowych inicjatyw politycznych, zwłaszcza propozycji Komponentu 5. Podejście IA zostało również poparte kilkoma konkluzjami Rady, a także opiniami Parlamentu Europejskiego i Komitetu Regionów.

Wśród regionalnych sieci i partnerstw rośnie konsensus w sprawie kluczowych komunikatów wysyłanych przez IA.

Refleksje na temat modelu współpracy w Działaniach Demonstracyjnych i roli regionów w rozpowszechnianiu innowacji zyskują na znaczeniu w Europie. Obecny kryzys bardziej niż kiedykolwiek rzuca światło na wartość współpracy w całej Europie, a także na rolę przemysłu i innowacji w sprostaniu globalnym wyzwaniom.

Mateusz Kowacki

Absolwent Wydziału Prawa i Administracji oraz studiów podyplomowych z zakresu Public Relations Uniwersytetu Jagiellońskiego, Europejskiej Akademii Dyplomacji w Warszawie i Europejskich Studiów Menadżerskich typu MBA na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. W latach 2015 – 2018 pracownik Kancelarii Zarządu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. W latach 2019 - 2020 pracował w Departamencie Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki, w Zespole Zarządzania Inteligentnymi Specjalizacjami. Odpowiedzialny za koordynację działań prowadzonych przez Województwo Małopolskie w wybranych projektach międzynarodowych finansowanych z programu Interreg Europe, dotyczących m.in. usprawnień w komercjalizacji badań naukowych czy działań prowadzonych w ramach Hubów Innowacji Cyfrowej (ang. Digital Innovation Hubs). Współtworzy i realizuje system monitoringu i ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji. Ponadto, koordynuje obecność Województwa Małopolskiego w Inicjatywie Awangarda z poziomu regionalnego.

Wojciech Łapiński

Absolwent Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego w Polsce (2005), stypendysta Stypendium Premiera RP (2004), dwukrotny stypendysta Commissariat Général aux Relations Internationales w Belgii (2005 i 2006); ukończył Etudes approfondies en sciences de gestion, ze specjalizacją marketing międzynarodowy (2007) na Solvay Business School - Université Libre de Bruxelles w Belgii. Były ekspert ds. przedsiębiorczości Ambasady RP w Brukseli. Od 2015 roku EU Policy Officer w Przedstawicielstwie Województwa Małopolskiego w Brukseli. Współpracuje z Inicjatywą Awangarda w Brukseli w imieniu Małopolski.

MAŁOPOLSKA PODBIJA BRUKSEŁĘ

Małopolska w Awangardzie

Stowarzyszenie Inicjatywa Awangarda (IA) jest polityczną inicjatywą przywódców wysoko rozwiniętych regionów Unii Europejskiej, które nadają ton i wyznaczają kierunki rozwoju i wzrostu gospodarczego UE. Jak to się stało, że Małopolska – jako jedyny polski region, znalazła się w tym gronie?

Dzięki zabiegom Przedstawicielstwa Województwa Małopolskiego w Brukseli, pod koniec 2013 r. Małopolska została zaproszona do udziału w konferencji wysokiego szczebla „Regions as Motors of New Growth Through Smart Specialisation”. Jej pomysłodawcą oraz głównym organizatorem był Region Flandrii oraz Komisja Europejska (Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej). Otwarcia konferencji dokonał ówczesny Przewodniczący Rady Europejskiej Herman Van Rompuy, a wśród prelegentów znalazły się takie osobistości jak Przewodnicząca komisji parlamentarnej ds. polityki regionalnej prof. Danuta Hubner, Europejski Komisarz ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Johannes Hahn oraz Europejski Komisarz ds. Badań Naukowych i Innowacji Maire Geoghegan-Quinn. Co ważne, w trakcie konferencji ogłoszona została deklaracja kilkunastu europejskich regionów, podkreślająca ogromną rolę regionalnych inteligentnych specjalizacji w tworzeniu wzrostu gospodarczego oraz nowych miejsc pracy. W ten sposób 8 listopada 2013 roku zawiązała

się nieformalna grupa 10 regionów (oprócz Małopolski należały do niej m.in. Flandria, Południowa Holandia, Północna Westfalia, Szkocja i fińskie Tampere) którą, ze względu na jej nowatorskie podejście, nazwano Inicjatywą Awangarda. Początkowo jej celem był lobbing na rzecz ujęcia zapisów o kluczowej roli regionów w procesie reindustrializacji Europy w konkluzjach Rady Europejskiej, której szczyt miał odbyć się w lutym 2014.

30 stycznia 2014 roku w Brukseli odbyła się debata z udziałem wysokich przedstawicieli Komisji Europejskiej, wieńcząca pracę nad wspólnym stanowiskiem IA, dotyczącym wizji rozwoju przemysłu w Europie. Liderzy regionów skupionych wokół Inicjatywy Awangarda (w tym czasie ich liczba powiększyła się do 15) zebrali się w celu przedyskutowania z Komisją Europejską treści listu otwartego, wyrażającego poparcie współpracy na rzecz reindustrializacji UE w oparciu o koncepcję inteligentnych specjalizacji. Sygnatariuszem listu ze strony Małopolski był jej ówczesny Marszałek Marek Sowa. Kolejnym etapem działań IA było złożenie wspólnego listu na ręce ówczesnego Przewodniczącego Rady Europejskiej - Hermana Van Rompuy'a (marzec 2014).

IA nie zaprzestała jednak swojej pracy na realizacji tego celu. Pojawiały się bowiem kolejne, bardziej ambitne wyzwania.

Było to zaprojektowanie Platformy Inteligentnych Specjalizacji, oraz wypracowanie własnej, czterostopniowej metodologii działania: „Uczenie się – Łączenie się – Demonstrowanie rozwiązań – Komercjalizacja”.

Od początku swojego istnienia, Inicjatywa Awangarda miała charakter „miękkiej” współpracy, która na co dzień była realizowana przez przedstawicieli biur regionalnych w Brukseli oraz ekspertów z różnych dziedzin – określonych w regionalnych strategiach inteligentnych specjalizacji. Jednak rozwijająca się i realizowana na coraz większą skalę pionierska kooperacja uwidoczniła, że Inicjatywa Awangarda wymaga klamry, która będzie spinać ponadregionalną współpracę na podstawie politycznego zobowiązania. W tym celu przygotowano dokument, precyzujący, że IA będzie koncentrować się na współpracy międzyregionalnej mającej na celu stymulowanie wspólnych inwestycji, wspieranie rozwoju klastrów, a także na zaangażowaniu na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji w regionach. Dokument ten został podpisany przez liderów politycznych (tym razem już 26 regionów) w dniu 13 listopada 2014 roku w Mediolanie, od czego też przyjął swoją nazwę: Deklaracji Mediolańskiej. Małopolska, na mocy decyzji Sejmiku, podpisała Deklarację Mediolańską w Brukseli, 16 kwietnia 2015 a jej sygnatariuszem był Marszałek Marek Sowa.

W szczególności, Deklaracja Mediolańska zobowiązuje regiony do podejmowania działań na rzecz:

-
- 1** budowy i wspierania międzyregionalnych sieci współpracy, które umożliwią podejmowanie wspólnych inwestycji w priorytetowych dla Europy dziedzinach, (np. projekty pilotażowe w obszarach ujętych w strategiach inteligentnych specjalizacji w tym dotyczące zaawansowanych technologiach wytwarzania);
 - 2** ułatwienia dostępu do finansowania łączonego dla projektów współfinansowanych przez różnych partnerów tak, aby wykorzystywać synergię pomiędzy regionalnymi, krajowymi i europejskimi instrumentami wspierającymi współpracę międzyregionalną;
 - 3** poszukiwania rozwiązań zmierzających do zwiększania publicznych i prywatnych inwestycji w projekty pilotażowe i demonstracyjne realizowane przez klastry przemysłowe (przy udziale Europejskiego Banku Inwestycyjnego/ Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego);

4 wdrażania strategii inteligentnych specjalizacji w taki sposób, aby przyczynić się do poprawy koordynacji działań pomiędzy regionami, klastrami tworzonymi oddolnie oraz europejskimi programami partnerskimi (także poprzez rozwój nowych polityk wspierających specyficzne sektory i inicjatywy);

5 zaangażowania w realizację europejskiej polityki klastrowej, poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji i udział w projektach pilotażowych, które rozwijają międzyregionalną współpracę klastrów.

Współpraca w ramach Inicjatywy Awangarda wymaga zaangażowania lokalnych klastrów, ośrodków badawczych i przedsiębiorstw. W tym celu, Małopolska wraz ze Śląskiem zorganizowały w lutym 2016 roku konferencję w Katowicach. Zaproszono na nią lokalne podmioty działające w obrębie małopolskich inteligentnych specjalizacji.

Bezpośrednim efektem tego spotkania było zaangażowanie się małopolskiego Klastra LifeScience w prace nad Projektem Pilotażowym Biogospodarka.

Stopniowy rozwój Projektów Pilotażowych i realizowanych w ich ramach Działań Demonstracyjnych, postawiły Inicjatywę Awangarda w obliczu wyzwania, jakim była konieczność uzyskania osobowości prawnej. Wymagała tego również pozycja, jaką IA zdążyła już zdobyć na brukselskiej arenie.

Małopolska wsparła działania IA w tym zakresie, a następnie na mocy uchwały Sejmiku WM oraz zgody Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dnia 28 marca 2018, stała się oficjalnym członkiem Stowarzyszenia Inicjatywa Awangarda.

Cały czas prace Inicjatywy Awangarda toczą się na dwóch poziomach: „brukselskim” i regionalnym.

W Brukseli Małopolska poprzez swoje Przedstawicielstwo aktywnie uczestniczy w pracach mających na celu omijanie wąskich gardeł i tworzenie nowych możliwości dla wzrostu gospodarczego poprzez inteligentne specjalizacje ze wsparciem środków UE.

Natomiast w regionie, chcąc zintensyfikować współpracę z IA, Województwo Małopolskie ogłosiło po raz pierwszy w 2018 roku konkurs na realizację zadań publicznych pn. „Międzynarodowa współpraca przemysłu w obszarach Inteligentnych Specjalizacji (Inicjatywa Awangarda)”. Otwarty konkurs ofert ogłaszany był również w kolejnych latach: 2019 i 2020. Podstawowym i najważniejszym zadaniem stawianym przed wykonawcą jest stworzenie możliwości do współpracy przedsiębiorców i klastrów z Małopolski z instytucjami z pozostałych regionów partnerskich Inicjatywy Awangarda.

Kolejne edycje konkursu w roku 2018 i 2019 przyniosły wiele pozytywnych rezultatów. W efekcie działań prowadzonych w 2018 r. przez zwycięzcę konkursu Fundację Klaster LifeScience Kraków trzy firmy z sektora druku 3D - ATMAT Sp. z o.o., Sinterit Sp. z o.o., Innomed (printedhealth.com) nawiązały formalnie robocze kontakty z firmami i instytucjami zaangażowanymi w Projekcie Pilotażowym Druku 3D Inicjatywy Awangarda i zostały wpisane przez Koordynatora Projektu Pilotażowego Druk 3D do podmiotów zaangażowanych w działanie Pilota. Ponadto, w ramach Projektu Pilotażowego Biogospodarka, Małopolska wystąpiła z formalną propozycją projektu demonstracyjnego (Demo Case) dotyczącego rozwoju technologii wytwarzania bio-plastików (biopolimerów) z odpadowych olejów spożywczych, dla którego jednostką zaangażowaną i prowadzącą jest Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni. W roku 2019 r. wybranymi do realizacji zadania podmiotami zostały ponownie Klaster LifeScience Kraków w dwóch obszarach: Projekt Pilotażowy Druk 3D i Projekt Pilotażowy Biogospodarka oraz Fundacja Inteligentna Małopolska w jednym obszarze: Projekt Pilotażowy wydajna i zrównoważona produkcja.

Kolejne instytucje z małopolski, w tym m.in. Polski Klaster Kompozytowy, Cleantech Cluster oraz przedsiębiorstwa GOFAR Sp. z o.o. i New Era Materials Sp. z o.o., nawiązały kontakty

Podsumowując, członkostwo w Stowarzyszeniu Inicjatywa Awangarda przynosi dwojakie korzyści: na poziomie biznesowym stwarza małopolskim firmom i klastrów możliwość rozwoju nowych technologii przy obniżonym ryzyku i kosztach testowania, umożliwia im bezpośredni dostęp do innych technologii i rozwiązań, wypracowanych przez regiony,

z zainteresowanymi współpracą jednostkami firmy i instytucje naukowe IA, zaangażowane w poszczególne Działania Demonstracyjne. Kilka lat funkcjonowania oferty skierowanej do przedsiębiorców i klastrów z Małopolski przyniosło rezultaty i stwarza obiecującą perspektywę nawiązania bliższej współpracy z europejskimi partnerami. Na poziomie unijnym natomiast daje możliwość wyznaczania kierunków międzyregionalnej współpracy w obszarze inteligentnych specjalizacji i umożliwia korzystanie z doświadczeń innych regionów UE, które od dawna współpracując z KE wypracowały skuteczne strategie i sposoby realizacji ważnych dla nich działań.

Nie do przecenienia jest także prestiż: pozycja i wiarygodność IA jako pioniera oddolnego podejścia na rzecz wspierania internacjonalizacji przemysłu UE i budowania jego konkurencyjności poprzez współpracę międzyregionalną jest niezaprzeczalna. Rozpoznawalność IA w instytucjach UE jest bardzo wysoka, a obecność Małopolski w gronie najbardziej innowacyjnych regionów UE i członkostwo regionu w Stowarzyszeniu, które Komisja Europejska często podaje za modelowy wzór współpracy z pewnością umacnia pozycję i markę Małopolski na arenie UE.

Dziś Inicjatywa Awangarda to unikalne porozumienie 35 regionów, wspierające oddolne działania na rzecz odrodzenia przemysłu w Unii Europejskiej dzięki współpracy gospodarczej w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji. Wsparcie to jest realizowane poprzez rozwój silnych europejskich klastrów, współpracujących w ramach najbardziej innowacyjnych gałęzi przemysłu UE. Regiony skupione w IA uznały bowiem inteligentne specjalizacje za wiodący kierunek własnych polityk, dotyczących innowacji i przemysłu.

Małopolska nadal jest jedynym regionem z Polski i pierwszym z Europy Środkowo-Wschodniej działającym w Stowarzyszeniu Inicjatywa Awangarda.

COM (2017) 376 final z dnia 18 lipca 2017 r.

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW

Zwiększanie innowacyjności europejskich regionów: Strategie na rzecz trwałego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu

(...)

3. GŁÓWNE WYZWANIA I KOLEJNE DZIAŁANIA: ZWIĘKSZENIE WZROSTU NAPĘDZANEGO PRZEZ INNOWACJE

Chociaż oceny przewidziane w rozporządzeniach dotyczących polityki spójności dodatkowo pomogą w określaniu mocnych i słabych stron obecnego podejścia, jasne jest, że strategie inteligentnej specjalizacji wniosły już istotny wkład w ukierunkowanie polityki spójności Unii Europejskiej. Przewaga konkurencyjna Europy opiera się na jej zdolności do promowania nowych modeli wzrostu na szczeblu regionalnym, ukierunkowując inwestycje na innowacyjne sektory o znacznym potencjale wzrostu i wysokiej wartości dodanej.

Aby osiągnąć ten cel, określono cztery wyzwania, z którymi trzeba będzie się zmierzyć:

- przeprowadzić dalszą reformę systemów badań naukowych i innowacji w regionach;
- pogłębić współpracę pomiędzy regionami w zakresie inwestycji w innowacje;
- wykorzystać efekt dźwigni finansowej w odniesieniu do badań naukowych i innowacji w regionach słabiej rozwiniętych i podlegających przemianom przemysłowym;
- wykorzystać synergie i komplementarność między politykami i instrumentami UE.

DOKUMENT OTWIERAJĄCY DEBATĘ W SPRAWIE WYKORZYSTANIA MOŻLIWOŚCI PŁYNĄCYCH Z GLOBALIZACJI

Komisja Europejska

COM (2017) 240 z dnia 10 maja 2017 r.

(...)

4.2 ...NALEŻY RÓWNIEŻ PODJĄĆ ZNACZNE WYSIŁKI, ABY UCZYNIĆ Z EUROPY KONKURENCYJNĄ I INNOWACYJNĄ GOSPODARKĘ...

Polityki oparte na redystrybucji, które zapewniają korzyści dla wszystkich, wymagają znacznych inwestycji publicznych, które z kolei mogą być finansowane wyłącznie poprzez dobrze prosperującą i konkurencyjną gospodarkę. Polityka musi pomagać przedsiębiorstwom w nieustannym wprowadzaniu innowacji. Tylko dzięki tworzeniu produktów i usług odpowiadających zmieniającemu się zapotrzebowaniu konsumentów przedsiębiorstwa mogą prosperować na rynkach światowych, tworząc dobrobyt i miejsca pracy.

Potrzebna jest do tego przyszłościowa wizja, w jaki sposób zmodernizować gospodarkę, otwierając ją na cyfryzację, innowacje technologiczne i społeczne, obniżenie emisyjności oraz gospodarkę o obiegu zamkniętym. Nawet jeśli nasze gospodarki coraz bardziej opierają się na usługach, przemysł pozostaje ważnym filarem. Zajmując środkowy segment rynku pracy, jest on także ważnym źródłem miejsc pracy, przez co pomaga w zapobieganiu polaryzacji społecznej. Musimy zatem modernizować gospodarkę, podejmując konkretne działania

na szczeblu UE, państw członkowskich, regionalnym i lokalnym. Nie chodzi tu o sztuczne podtrzymywanie upadających sektorów przemysłu; powinniśmy raczej więcej inwestować w sektory i pracowników przyszłości, skupiając się na nowych technologiach produkcyjnych i powiązanych usługach przemysłowych (zwłaszcza tych dotyczących danych). Europejski jednolity rynek cyfrowy²⁷ i strategii innowacyjne powinny pomóc przedsiębiorstwom europejskim stać się podmiotami o znaczeniu globalnym, które potrafią szybko podchwytować nowe tendencje w dziedzinie technologii.

(...)

W ramach Inicjatywy Awangarda 30 europejskich regionów prowadzi współpracę w obszarze inwestycji w innowacje, na przykład rozwijając wraz z sektorem przemysłu projekty z wykorzystaniem technologii drukowania przestrzennego na potrzeby produkcji lżejszych i bardziej elastycznych wstawek metalowych.

bliżej

BRUKSELI

WYDANIE
SPECJALNE

E-MAGAZYN PRZEDSTAWICIELSTWA MAŁOPOLSKI W BRUKSELI

REDAKTOR NACZELNY:

Renata Jasiołek

KONTAKT Z REDAKCJĄ:

Przedstawicielstwo Województwa Małopolskiego w Brukseli
rue de la Science 41, 1040 Bruksela, Belgia

bruxelles@umwm.pl

PROJEKT GRAFICZNY:

Loyal Solutions

www.loyal.com.pl

APLAN MEDIA

www.aplanmedia.pl